

**[Příprava na bytový seminář „Událost II – diskuse (čas, znějšňování vnitřního atd.)“]
Ladislav Hejdánek**

This is a part of the original document:

[1980](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1980](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 8. 12. 1980
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 8. 12. 1980

[Příprava na bytový seminář „Událost II – diskuse (čas, zvnějšňování vnitřního atd.)“]

801208-1 / č. 80-058 a 80-059; Praha

1. Kolem nás i v nás se ustavičně něco děje; i tam, kde jsme si mohli zvyknout na trvalost, probíhají na této trvalosti, a zejména pod ní změny – rychlé i pomalé.
2. Jsme schopni analyzovat události na subudálosti; vzhledem k těmto subudálostem představují ony původní události jakési superudálosti. Stojíme před prvním problémem: jak se mohou subudálosti sdružit, a dokonce integrovat v superudálosti?
3. Dalším problémem je: jaký vztah můžeme zjistit nebo alespoň předpokládat mezi naším subjektivním a subjektivním členěním dění na události a mezi vnitřní, vlastní integritou událostí samotných?
4. Jiným problémem je možnost extrapolace; ovšem extrapolace dvojím směrem. Je svět jakousi extrémní superudálostí, zahrnující v sebe a integrující veškeré dění? Je svět jedním jediným děním veškerenstva, propojeným do sjednoceného kontextu, do celku?
5. V opačném směru pak zní otázka takto: můžeme rozplétáním a analyzováním událostí stále nižších a menších dospívat k neustále menším událostem, anebo se musíme na některém místě zastavit, protože existují jakési nejmenší, dále již nerozpletné a nedělitelné události první, tj. nejnižší, nejprimitivnější úrovně?
6. V jakém vztahu mohou být události navzájem? Jsou schopny kontaktu, dotyku? Mohou na sebe reagovat? Jaká je reaktivita událostí a v jakém je vztahu k jejich úrovni, resp. k jejich komplikovanosti?
7. Každá událost se děje. Co to je vlastně dění události? Zvnějšku pozorováno se toto dění, událostné dění jeví jako přesouvání hranice, předělu aktuality. Nejprve se musí dít, musí se stát počátek události, zatímco její další průběh i její konec zůstávají v budoucnosti. Potom se tento počátek události přesouvá do minulosti, tam se už jakoby přestane dít (stávat), protože už se stal a je tedy nastalý, a tím bývalý, a děje se (stává se) další úsek jejího průběhu. A tak se před nás stav[ěj]í další vážné otázky.
8. Děje se událost celá, nebo se děje vždycky jen její část? Děje se (stává se) jen přítomnost, anebo se může dít i to, co je už minulé nebo teprve budoucí?
9. Abychom mohli odpovědět na tuto otázku (resp. ty otázky), musíme si událost modelovat. A modelovat si musíme zejména a nejprve události co nejjednodušší, co nejprimitivnější. Předpokládejme – ve shodě a analogii k moderním teoriím fyzikálním – že taková nejmenší částice dění existuje. Je to ta nejmenší událost, událost nejprimitivnější úrovně, událost prvního řádu, tedy prim-ordiální (termín Whiteheadův) – od *primus ordo*.
10. Tam, kde nám model nebude moci odpovědět na některé otázky, musíme se obrátit na událost vyšších rovin, s nimiž máme zkušenosti. Konfrontace poměrů u událostí primordiálních s poměry u událostí vyšších rovin nám zároveň bude sloužit jako korektiv čistě spekulativního postupu.

11. Ze zkušenosti víme, že události se dějí (proměňují, nabývají tvaru, dotvářejí i přetvářejí svou podobu) ještě poté, co se staly (např. v dějinách). Jak je to možné? – Reaktivita a reagování. Událost, na niž žádná jiná nereaguje, jako by se vůbec nestala. Rozlišení mezi samotným děním události a mezi tím intencionálním předmětem, na nějž jiné události reagují.
12. Diference mezi zvnějšněním a předmětností spočívá v tom, že zvnějšnění je centrováno událostí samou, kdežto zpředmětnění je centrováno jinými událostmi (jako subjekty).
13. Pojem fenoménu a nezbytnost jeho rozšíření za hranice lidské reaktivity. Polovičitost fenomenologie: překračuje čistou subjektivitu, ale nepřiznává subjektivní vztaženost (centrovanou) veškeré předmětnosti.
14. Kozákův omyl: minulost je neproměnná, co se jednou stalo, nemůže se odestát. Co to je, co „se jednou stalo“? Vždyť to je pouhý aspekt, centrováný k určitým událostem, které na to, co se skutečně stalo, jednou reagovaly. Tím to do jisté míry zachovaly, umožnily, aby to jistou dobu trvalo. Tím to převedly do setrvačnosti. Ale to, co se původně skutečně stalo, nebylo přece žádnou setrvačností.
15. Svět se jeví jako založený a udržovaný (-ovaný) setrvačnostmi, ale to je jen falešné zdání. Důležitost nového.

801208